

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-05-10
Besvaras senast
2022-06-02

Till statsrådet Anna-Caren Säterberg (S)

2021/22:483 Godkännande av odlat kött

Klimatkrisen är akut, och alla områden i samhället måste ställa om mot nollutsläpp. Ett ofta bortglömt område är den storskaliga djuruppfödningens utsläpp av växthusgaser, som står för ungefär en femtedel av världens utsläpp. Dessutom tar animalieindustrin stora landarealer i anspråk, förbrukar en stor del av världens färskvatten, har en mycket negativ inverkan på den biologiska mångfalden och leder till stort lidande för miljardtals djur. Av de skälen har Vänsterpartiet länge verkat för en minskad köttkonsumtion.

Men vid sidan av förändrade dieter kan också kött produceras på ett mer hållbart och etiskt sätt. Att framställa kött genom att odla celler från djur har i dag utvecklats så långt att det inte längre bara är en idé i forskningslabben.

Den 25 april i år arrangerades Europas första offentliga symposium om odlat kött: "Cultivated meat: the novel food technology which could help animals and the planet" i Bryssel. Under en heldag på naturhistoriska museet i Bryssel presenterade forskare, hållbarhetsexperter, representanter från företag som utvecklar odlat kött och frivilligorganisationer olika aspekter av odlat kött. Med den senaste tekniken för odlat kött kan kött från olika djurslag odlas fram utan att djur har farit illa. Enligt en nyligen genomförd livscykelanalys av odlat kött, LCA of cultivated meat, (CE Delft, februari 2021) finns det mycket stora vinster att göra genom att ersätta konventionellt framställt kött med odlat. Utsläppen av växthusgaser, vattenförbrukning och landanvändning kan minska med uppåt 90 procent. Lidandet och döden för miljardtals djur kan undvikas. Med odlat kött kan också problem som smittor från djur till människa och antibiotikaresistens stävjas. Zoonoser och storskalig användning av antibiotika är i dag ett växande problem inom dagens storskaliga djuruppfödning.

I dagsläget arbetar ett sjuttioal företag i världen med att framställa odlat kött. De mest framstående finns i Europa och Nordamerika, dock inte i Sverige trots att det tidigare fanns forskning kring odlat kött i Sverige. I slutet av förra året bildades den första europeiska branschorganisationen för odlat kött, Cellular Agriculture Europe. År 2020 såldes för första gången odlat kött från kycklingceller kommersiellt i Singapore. I Europa är det ännu inte möjligt att saluföra odlat kött då det ses som ett nytt livsmedel som först måste godkännas inom ramen för EU:s lagstiftning för nya livsmedel, EU-förordning 2015/2283 om nya livsmedel (så kallad novel food).

I oktober i fjol fattade den danska regeringen tillsammans med flera oppositionspartier beslut om avtal om grön omställning för danskt lantbruk med fokus på växtbaserad mat. Avtalet innehöll över en miljard danska kronor. I april i år anslog den nederländska regeringen 60 miljoner euro till ett forsknings- och utvecklingsprogram för odlat kött med löfte om ytterligare 250–380 miljoner euro för samma syfte. Det är den hittills största offentliga satsningen på odlat kött någonsin. Det nederländska parlamentet har i år också fattat beslut om att tillåta provsmakning av odlat kött. Odlat kött har potential att revolutionera livsmedelsindustrin på samma sätt som elbilarna i dag gör med fordonsindustrin. Dessvärre har vi inte ännu sett några liknande exempel från den svenska regeringen för att utveckla alternativ till icke hållbar animalieproduktion.

Glädjande nog har utvecklingen av odlat kött nu kommit så långt att de första ansökningarna om att få sälja kött från odlade celler kommer att göras i år. Ansökningarna kommer att granskas ur ett livsmedelssäkerhetsperspektiv av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, Efsa, och måste sedan godkännas av de respektive medlemsstaterna. Här kommer alltså Sverige att ha en viktig roll, inte minst vid vårt ordförandeskap i EU 2023.

Det kan också finnas risker med odlat kött. Vad det gäller livsmedelssäkerhet har jag inte sett några tecken på något sådant. Däremot är det viktigt att produktionen av detta nya livsmedel görs på ett öppet och transparent sätt. Det är viktigt att tekniken kan spridas och användas av alla som vill kunna producera odlat kött, inklusive av små livsmedelsproducenter eller som del i ett diversifierat jordbruk. Här kan politiken ställa krav på öppenhet och spridning av data för att undvika monopolisering eller att produktionen låses in till ett fåtal företag. Livsmedel är något som med rätta engagerar människor och får inte vara en fråga som regleras av plånbokens tjocklek eller aktieinnehav.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Anna-Caren Säterberg:

1. Avser statsrådet att verka för storskaliga satsningar på växtbaserade livsmedel och odlat kött som ett alternativ till icke hållbar animalieproduktion?
2. Anser statsrådet att odlat kött ska främjas, som ett miljö- och

djurvänligt alternativ till konventionellt producerat kött, och i så fall hur?

3. Vilken beredskap har Sverige för att hantera den politiska godkännandeprocessen av odlat kött inom ramen för EU:s lagstiftning om nya livsmedel?
4. Avser statsrådet att verka för att det blir tillåtet att erbjuda provsmakning av odlat kött på liknande sätt som Nederländerna gjort?

.....

Jens Holm (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck